



BIBLIOTECA MUNICIPAL

07240 SANT JOAN DE GALATZÓ

# GALATZÓ

Revista cultural de Puigpunyent i Galilea



La REVISTA GALATZÓ vos desitja  
passeu unes bones festes de  
Nadal i un pròsper any nou



El Camí d'Estallencs està a punt de  
desaparèixer. La feina de  
llençaters i de GESA són la causa

pàg. 3



Els nostres regidors digueren NO,  
per unanimitat, al camp de golf de  
Son Pont.

pàg. 9

**REVISTA MENSUAL  
DESEMBRE 1990**

**ANY V  
NÚM. 51**





## GALATZÓ

Publicació Mensual

Dipòsit legal: PM 431/86

La Vila, n° 25

07194 PUIGPUNYENT

**Edita:** GRUP S'ARBRE

**Director:**

Antoni Betti

**CONSELL DE REDACCIÓ:**

Joan Martorell

Pere Barceló

Conxa González

Biel Frau

Bartomeu Moragues

Xisca Ramon

**EQUIP DE  
COL·LABORADORS:**

Magdalena Balaguer

Miquel Mora

Ernest Fuster

Antoni Garau

Biel Ferrà

Margalida Horrach

Biel Pérez

Antoni Serra

Onofre Martorell

Pep Toni Balaguer

**Secció Esportiva:**

Bartomeu Morey

**ADMINISTRACIÓ:**

Maria Matas

**VENDA D'EXEMPLARS:**

Supermercat Galatzó

Exemplar: 150 ptes.

Subscripcions: 125 ptes.

**IMPRIMEIX**

Informacions Llevant  
(Manacor)

*Dels articles publicats en  
aquesta revista, sols en són  
responsables els seus autors.*

# Editorial



## Congratulem-nos: es Nadal

«I una multitud dels exèrcits celestials s'uní llavors a l'àngel alabant a Déu i cantant: Glòria a Déu a dalt del cel, i a la terra pau als homes que estima el senyor».

**Lluc 2, 13-14**

Aquest càntic celestial, repetit infinitat de vegades (ja no dins el contexte del cerimonial religiós, sinó fins i tot com a reclam publicitari), ens situa a una època de l'any ben caracteritzada: NADAL. Període d'abrigs i torrons, de bons focs a la xemeneia, de taules ben parades, de bons dessitjos i salut, de cordialitat entre els homes, d'abundància i regals, de càntics i d'alegria...

Però, reflexionant, mirant l'entorn que ens envolta, i sense meysprear totes aquestes tradicions, un calfred ens travessa tot el cós: amenaça seriosa de guerra al Golf, ambició incontrolada de protagonisme i de poder a les nacions i a les persones, adoració «bou d'or» (no el de na Fàtima, sinó els dels israelites), consumisme, especulació, destrucció de sòl i en definitiva de la nostra terra en ares d'un nou ídol: el progrés. Droga, atur, analfabetisme, fam i misèria... i un llarg etcètera de desgràcies que fan actual l'esgarriador text de la nostra Sibil·la.

No volem atemoritzar ni pertorbar ningú, sols voldríem des d'aquí poder fer nostres les angèliques paraules i, per a tots els habitants d'aquest hermós paratge i en definitiva per a tot el món, esborrar de la terra totes les misèries i regalar el do que consideram més apreciat: LA PAU.

Som afortunats: vivim a un lloc on no es precisen grans luxes per a ser feliços (la natura que ens envolta és luxosament hermosa i tranquil·la), no patim fam, els nostres fills podem accedir a l'educació, tenim al nostre abast tots els medis de comunicació i progrés... No ho espanyem, ni permetiguem que altres ens ho espenyín.

La REVISTA GALATZÓ vos desitja que tingueu unes bones festes, que el càntic dels àngels es faci realitat i que la hermosa utopia de la pau ens arribi a tots. MOLTS D'ANYS.

## El Camí d'Estallencs està prop de la seva total desaparició



La instal·lació d'una línia elèctrica entre Puigpunyent i Estallencs ha estat el detonant que ha disparat l'alarma sobre el perill total de desaparició que corre el Camí d'Estallencs.

Aquest camí empedrat, no se sap molt bé si es d'origen àrab o romà, que antigament era el pas que ens unia amb Estallencs va començar a degradar-se fa un parell d'anys per l'acció d'uns llenyaters de Calvià que utilitzaven vehicles pesats. Ara mateix, les obres de GESA -que no és l'única culpable- l'ha degradat encara més amb la pèrdua de trossos d'empedrat, esbucament de marjades i aparició de noves dreceres.

Era aquest, un camí de muntanya que FODESMA pensava rehabilitar després de que els Ajuntaments de Puigpunyent i Estallencs li sol·licitassin la seva recuperació. A hores d'ara, l'únic tram en condicions abarca escassament dotze metres.

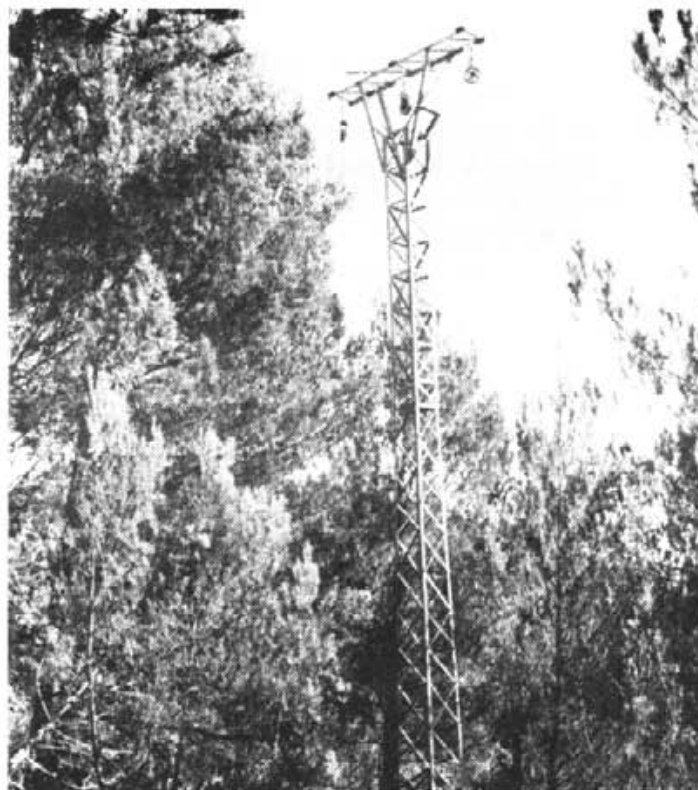
### L'UTILITAT DE LA NOVA LINEA ELECTRICA POSADA EN DUBTE

De tots és sabut que Puigpunyent i Estallencs no tenen problemes de subministre d'energia elèctrica. Per tant, ¿quina necessitat se té d'instal·lar aquesta nova línia elèctrica?

Segons el director general de GESA, Miquel Pocoví, «aquesta nova línia forma part d'un doble sistema que serveix per assegurar el subministre d'electricitat en aquests pobles en cas de que hi hagi qualche avaria».

Es a dir, que tot és perquè aquests nuclis urbans no se quedin sense una sola hora de llum. Més clar, impossible.

Per altra part, se dona el curiós cas de que GESA no ha demanat els corresponents permisos als Ajuntaments



de Puigpunyent i Estallencs. En aquest sentit pareix que la direcció de GESA ho ha tornat tenir ben clar, ja que segons ells s'ha comptat amb el permís d'Indústria i dels propietaris afectats, mentre que per als permisos municipals se basen amb el fet de que «històricament no se demanen».

En aquests moments, s'està a l'espera de que la Conselleria d'Agricultura visiti la zona per asesorar i permetre, si procedeix, la tala dels arbres que se troben baix la conducció de la línia elèctrica que entre Son Forteza i Son Fortuny té una longitud de 4.018 metres.

**Antoni Betti**

# Xerrades des Banc des Pont



-Escolta Colau...

-Uep Mateu! I com anam?

-Bé... però... que saps si hi ha res de nou per devers es forn?

-O no ho sabies?

-Que passa?

-Que va venir sa Guardia Civil i per ordre judicial va fer dessallotjar ses dependències de sa panaderia.

-Per ordre judicial?

-Sí, no se van entendre amb es propietari i sa Justícia va donar sa raó as darrer.

-Idò jo no sabia res, quan he anat a comprar es pa he trobat tancat i m'ha estranyat.

-No, i ha estat sa notícia des poble, per tot s'en xerrava.

-Ja ho val!

-I aquell d'allà, Mateu, qui és?

-De coió! Que encara no el conèixes?

-No.

-Es qui ens espia cada mes, i després fa ses xerrades des Banc des Pont acosta de ses nostres xaferderies.

-Idò, s'apropa cap aquí...

-Bones tardes!

-Bones tardes tenguil!

-Altres bones!

-I que puc seure una estoneta amb voltros dos?

-Què hi ha res de nou?

-No, però com ja està prop Nadal, m'he dit: aniré a veure en Colau i en Mateu, i lis donaré es molts anys.

-S'agraeix es detall.

-Ara que en tenc un a prop que està dins sa Revista, t'he tenc que fer una pregunta.

-Digués, Colau.

-Es mes passat xerrareu d'un sopar que vos devia es director.

-Així és.

-I si mateix, el va pagar?

-Veïes si el va pagar, només mancaria.

-Idò li degué sortir car si sou set dins es Consell de Redacció.

-Vajal... però, xerrem de temes un poc més seriosos.

-Tú diràs.

-Volia dir-vos que es lectors encara no saben sa vostra opinió en relatació as camp de golf.

-Ja és un tema desfassat!

-Sí, desfassat, però voltros encara no heu dit res.

-Idò jo n'estic en contra. Crec que massa destrossa tenim ja dins tot Mallorca perque encara n'haguim de fer més.

-I tú, Mateu?

-I que vols que te digui? Personalment crec que no és una cosa tan dolenta es fer un camp de golf dins Son Pont. Això sí, una cosa ben feta i ben estructurada...

-Però això que dius és una animalada!

-Que ja comences com sa coordinadora, Colau? Com dius?

-Sí home. Sa coordinadora ha bassat el seu no rotund i sense concessions en unes paraules tals com animalada, que de per sí no demostren res.

-Però hi ha estudis.

-Encaminats a aconseguir es no.

-No t'entenc.

-Sí home, sa Coordinadora ha fet una tasca molt important, i uns estudis exhaustius tal vegada, però sempre amb un punt de vista parcial. Es poble en general desconeix uns estudis seriosos i totalment imparcials, i que tal vegada existeixen, que examinin totes i cada una de les ventatges i dels inconvenients que portaria la realització d'un camp de golf a la vall de Puigpunyent.

-Però si hi ha més de cinquanta projectes en tot Mallorca.

-Amb això té vos sa raó. Es una exageració tant de projecte. Però no ens podem negar a un progrés sa, ben estructurat i moderat, sense oblidar que en s'aspecte des turisme tenim, desgraciadament, una estructura de ciment, que és fruit de més de vint anys de males gestions, i que ens serveix d'exemple de cara al futur, i que a més, tenim aquí, i hem d'aprofitar de la millor manera que sapiguem.

-Però ja tenim tantes barbaritats dins Puigpunyent...

-Es cert, però això és per manca d'estructuració, per manca d'uns estudis seriosos del que s'ha de fer.

-Per això hi ha ses normes subsidiàries.

-Afortunadament sí, però per zones com Sa Vinya, Son Net, Son Serralta i altres, aquestes normes arriben massa tard.

-I tú, periodiste de mitja tinta, també estàs a favor des camp de golf?

-Doncs... crec que no.

**Mateu, Colau i algú més.**



## Informació Política Local

### NOTA DEL CONSELL DE REDACCIÓ:

Davant l'esdeveniment i la importància que tindrà pel nostre poble les eleccions municipals del mes de Maig, la Revista Galatzó amb l'esperit de fer arribar al nostre lectors una informació justa i imparcial sobre les activitats que amb més o menys intensitat durant a terme els partits polítics locals de cara a la carrera de dia 26 de Maig, els hi hem feta arribar una carta on els hi obrim les pàgines de Galatzó i els hi posam una sèrie de condicions sobre la manera que hauran o haurem d'informar a l'opinió pública en general.

Som conscients del paper prou significatiu que podem jugar d'aquí a les eleccions municipals i de la importància que tenen aquestes pel futur del poble. També sabem que la Campanya Electoral ja ha començada, per la qual cosa se produeixen una sèrie de notícies que evidentment no podem ignorar, com per exemple el tema de les llistes electorals.

D'aquesta manera, donam per inaugurada una nova secció a la Revista que ajudarà a omplir els moments de tertúlies a cafès, botigues i carrers. Així també, conscients de la importància de la carta que hem enviada als partits polítics i del dret que tenen els nostres lectors a sebre del seu contingut, publicam íntegrament els seus únics quatre punts.

1<sup>a</sup>.- Durant els propers mesos de Març i Abril la Revista posarà a disposició de tots els grups polítics de la localitat una pàgina per a que l'utilitzin per a la seva Campanya Electoral.

2<sup>a</sup>.- D'ara endavant, la Revista publicarà qualsevol esdeveniment relacionat amb els esmentats grups sempre i quan ho trobi prou significatiu. La via per la que ens poden fer arribar qualsevol notícia que els interessi per a que sia publicada és la d'entregar un escrit a qualsevol membre del Consell de Redacció **abans del dia 7**

de cada mes.

La Revista en farà d'aquest escrit una notícia sempre que el Consell de Redacció vegi oportuna la seva publicació.

3<sup>a</sup>.- També se publicaran notícies que se creguin atractives encara que no ens arribin directament del grup.

4<sup>a</sup>.- Una notícia que consideram d'especial interès és la que les llistes electorals que publicarem amb prioritat.

Una vegada acabat el plaç de presentació d'escrits, només ens havia arribat a la nostra Redacció el de l'Agrupació Independent. Per la qual cosa, la Revista Galatzó informa que:

### A.I AGRUPACIÓ INDEPENDENT

\*Dia 20 de Juliol a Puigpunyent i dia 4 d'Agost a Galilea es celebren sengles actes públics per informar de la gestió municipal duita a terme pel grup.

\*Al mes de Setembre s'elabora i aprova en Assemblea una llista provisional de candidats i que és la següent:

- 1.- Antoni Arbona Pujadas
- 2.- Joan Betti Morell
- 3.- Manuel Pinteño Gómez
- 4.- Pep Toni Balaguer Morell
- 5.- Magdalena Font Palmer
- 6.- Joan Ripoll Barceló
- 7.- Antoni Colom Ferrà
- 8.- Catalina Pont Riera
- 9.- Miquel Vidal Barceló
- 10.- Joan Arbós Martorell
- 11.- Bartomeu Moragues Martorell
- 12.- Julià Alemany Alcover
- 13.- Ramón Morey Ballester
- 14.- Antonio Cano Atienza

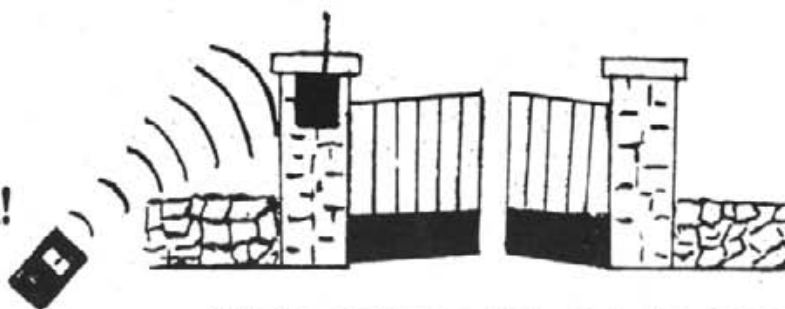
## ELECTRICA JORDI

PUIGPUNYENT

**Instal·lacions elèctriques  
portes i automatismes**

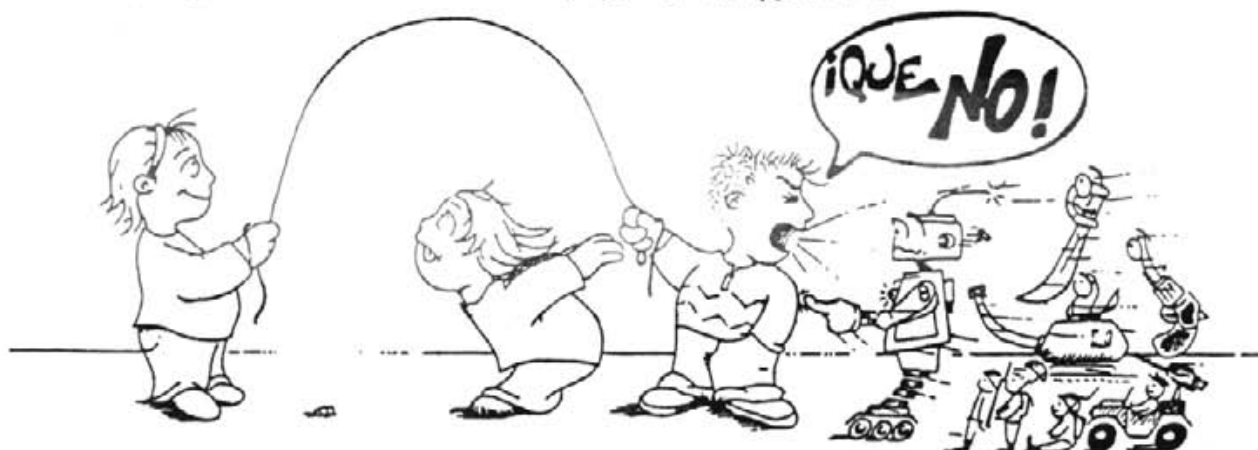
**AUTOMATITZI SA PORTA!**

**enrotllables      verjas  
basculants      corredores...**



C/. Na Beltrana, 21 - Tel. 61 44 82

## JUGUETES PER A AMICS I AMIGUETES.



## PER UNA NOVA FORMA DE JUGAR I DE VIURE



### ESTUDI DE LES JUGUETES

Quan s'acosten les festes de Nadal, molts de pares es troben amb el problema de quines juguetes han de comprar als seus fills/les, a part de les considerables quantitats de diners que s'hi gasten.

El col·lectiu de No-Violència i educació aprofitant aquesta ocasió, volem exposar la nostra opinió sobre aquest tema, donada la importància que el joc i la jogueta tenen en la vida del/la nen/a

Sovint els majors consideren el joc com quelcom sense importància, l'única funció del qual és entretenir el/la nen/a, però la realitat ens demostra que el joc és l'activitat central de la infància i la jogueta és la principal eina per als jocs, per això és molt important saber triar la jogueta per a cada nen i edat.



### 1.- LA JUGUETA BÈLLICA

Anomenem juguetes bèl·liques a totes aquelles que imiten armes o serveixen per a matar. Tots sabem que el cinema, la televisió, el vídeo van introduint el/la nen/a en un ambient d'agressivitat. Així, les juguetes bèl·liques tampoc fomenten la col·laboració, sinó que més bé la competitivitat; el típic esquema "jo et puc" i dels "bons contra els dolents".

Les juguetes bèl·liques suposen per al/la nen/a la iniciació i el fonament d'un determinat sistema social competitiu i violent. Així la violència que hi ha dins ella serà, quan sigui més gran l'àrbitre de les relacions socials: el més gran triomfa, té raó i, a més, és el bo.

Matar i morir formen part del joc, i en això trobam un menyspreu cap a la vida.



Existeixen juguetes molt més adequades que les bèl·liques per orientar cap a una creativitat constructora l'agressivitat natural del/la nen/a, que no podem dir que sigui violència. Una educació no repressiva, tant dins la família com a dins l'escola, eviten, en bona part que l'agressivitat natural del/la nen/a es converteixi en necessitat de violència, encara que només sigui en el joc.

UNA EDUCACIÓ PER A LA CONVIVÈNCIA, LA JUSTÍCIA I LA PAU HA DE PRESCINDIR DE LES JUGUETES BÈLLIQUES.

## 2.- LA JUGUETA SOPHISTICADA.

Aquesta jogueta es caracteritza, fonamentalment, per la seva inutilitat pedagògica a l'hora de desenvolupar la imaginació del/la nina/a.

El/la nina/a amb aquest tipus de joguetes queda reduït a ser un espectador passiu; la seva participació és nul·la, d'aquí que després de poc temps el/la nina/a s'avorreix i oblida la jogueta o la destrou per veure com és per dintre.



## 3.- LA JUGUETA SEXISTA

La nostra crítica va dirigida més que a la jogueta en si, a la funció que se li atorga i que la converteix en instrument ideològic de què se serveix el sistema per a perpetuar-se. D'aquesta forma, el/la nina/a, a través de la jogueta, assimila la discriminació i reproduïx els esquemes masculistes que imperen dins la nostra societat, esquemes que es reflecteixen principalment en la diferenciació de les joguetes en funció del sexe. Les joguetes destinades a la dona la incapaciten per desenvolupar un paper important dins la societat. Així, per exemple, en els jocs que imiten les professions dels adults, la nina representa sistemàticament papers secundaris sempre subordinats a un grau superior ocupat pel nin (ex. "metges i infermeres").

Si volem aconseguir una societat composta per persones i no "masclen" i "femelles", hem de cuidar al màxim l'educació de nina i nines.

L'alternativa que proposem és una jogueta que reuneixi les següents condicions:

\* **ACTIU:** El/la nina/a ha de poder manejar-la, moure-la, desarmar-la si és precis, canviar-li la forma. Es tracta de conseguir que en el joc el gran protagonista sigui el/la nina/a no la jogueta.

\* **EDUCATIU:** Les joguetes que oferim als nostres fills/les han d'ajudar a despertar en ells/elles sentiments pacífics, de companyonia, d'amistat i que potenciïn la seva capacitat creativa i intel·lectual.


\* **FÀCIL:** En el seu maneig, no molt complicat, ni tan fràgil que hagi de ser amagat dins un armari.

\* **CREATIU:** Que faci pensar al/la nina/a, que li faci utilitzar la seva imaginació i fantasia. El desenvolupament de la creativitat és fonamental, ja que farà que demà sigui un home capaç, una dona segura, amb possibilitats de transformar aquesta vida en una altra més humana.

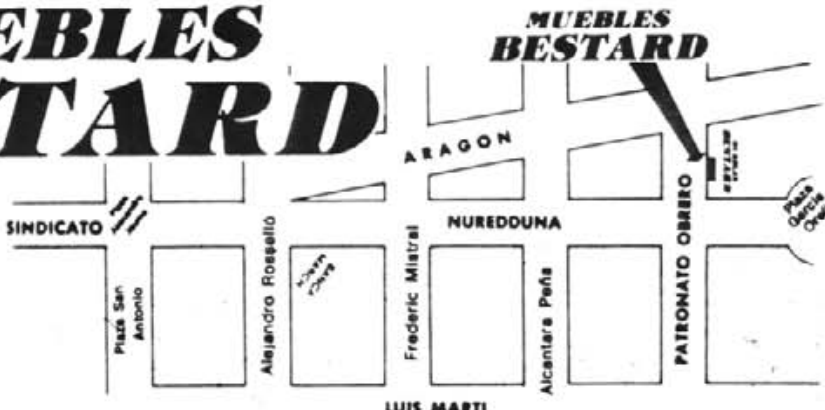


Traducció d'un tríptic editat pel «Colectivo de No-Violencia y Educación»

# MUEBLES BESTARD



**Patronato Obrero, 24**  
**07008 Palma de Mallorca**  
**Teléfono 77 0 61 4**



# GALILEA

# SES TIMBES



Ja hi tornam a ser, benvinguts una altra vegada a les nostres pàgines.

A SES TIMBRES i ha passat pel cap que ara que ja estam dins les festes de Nadal podríem fer un poc d'història, i hem pensat que estaria bastant bé acostar-nos per uns moments a l'esperit de Nadal de fa bastants d'anys, posem més o menys uns quaranta o cinquanta anys endarrera. I per tal de recollir una mica aquelles vivències hem parlat amb Don Miquel Moson «Mossona» i l'hi hem fet aquestes preguntes:

-Voldríem sebre, què se feia per Nadal quant vos ereu al.lot?

-Per Nadal, que tengui record se feien Matines, se cantava sa Sibil.la, se feia Missa i no se feia res pus.

-Contau-nos com eren ses Matines.

-Bé, ses Matines començaven a les dotze i era una missa normal com cada Diumenge, tan sols canviava que se cantava sa Sibil.la. Els al.lots no cantaven villancicos pels carrers, no s'usava i només se feia això.

-Qui era el que cantava sa Sibil.la?

-Sa Sibil.la la cantava un nin, la va cantar un cosí meu durant molts d'anys, l'hi deien Antoni «Puntera» i llavors la va cantar també durant bastants d'anys un que li deien en Miquel «Patata».

-De festa, què se solia fer?

-No se solia fer molt, una comedi. Sa gent d'es poble feia una comedi, una com ara fan aquestes.

-De pastes, torrò... hi havia costum de fer qualche cosa?

-Torrò, es torrò aquest d'ametlla sempre n'he vist fer i de pastes no se feia res.

-I com ho feia sa gent per fer festa?

-Ses famílies se veien per Nadal, o anaven a dinar a ca els vells o els vells anaven a ca els joves i era allà on sa convidaven a lo bó que havia fet.

-Dins la fi d'any que feien res?

-Per cap d'any se feia festa i magra, hi havia molta de gent que si esteia fent feina fora ja no venia. Els qui

eren aprop feien una mica de festa, qui no matava un gall o una gallina aquest dia ho feia per Nadal o pels Reis.

-Pels Reis que se feien?

-Hi havia els Reis que se feien el dia dels Reis, no hi havia s'arribada la nit del Dissabte. Sa feia la comedi dels Reis a la plaça.

Hi havia un aparato per montar la Casa Santa, en aquell temps se montava i l'empleaven per fer els Reis, montaven s'escala davant es portal d'es bar que hi havia un passillo, que hi venia bé, amb un taronger i una mica de jardí i un petit balconet dalt el portal del bar i allà ho feien. Després fa uns deu o dotze anys es va fer dins l'església.

-Els Reis què duien qualche jugueta?

-No, no en duien. Ses juguetes les duien son pare o sa mare a ca seva, si es que en duien, ja que no s'usava dur-na moltes.

-I es primer regalo que vos vareu dur quant ereu Rei, quin va ser?

-Un carro amb un cavall. Un carro de fusta i un cavall de cartó. Hem vaig desfressar de Rei i sa mare el va cridar.

-Què vos pareixien ses festes en general?

-Eren bastant pobres i senzilles, no com ara. Però com que en aquell temps no hi havia altra cosa eren ben divertides.

-Moltes gràcies Don Miquel i que passeu unes bones festes.

Amb aquesta entrevista esperam que vos hagueu acostat un poc més al passat. I SES TIMBRES vos convida a que passeu tots un bon dia de Nadal, un meravellós dia de cap d'any uns extraordinaris Reis si pot ser havent vist o veient el nostre petit poble tot ben nevat, que ja en toca ser hora.

GRÀCIES I FELICITATS



# RETAILLS D'UN PLE HISTÒRIC

Última Hora  
Miércoles, 26 de noviembre de 1990

Doce minutos fueron suficientes para que el pleno extraordinario convocado para las 21:00 horas de ayer rechazara el proyecto del campo de golf de Son Pont. Los concejales de Puigpunyent votaron en contra del proyecto que, además de los

18 hoyos del campo, contemplaba una oferta urbanística complementaria que hubiera supuesto duplicar la población del pequeño municipio de la Serra de Tramuntana. La decisión de los representantes municipales se argumentó especialmente en

el contenido del estudio sobre la evaluación del impacto ambiental que el Consistorio encargó meses atrás a la UIB. La unánime decisión de los políticos locales fue acogida con aplausos por el numeroso público que llenaba la sala de actos.

## Puigpunyent no quiere el golf de Son Pont

El numeroso público asistente al pleno festejó con aplausos la unánime decisión del Ajuntament al mostrar su rechazo al proyecto

MIQUEL BAUCA

30

Última Hora

Jueves, 6 de diciembre de 1990

16

Jueves, 29 de Noviembre de 1990

L'Encletxa

Antoni Serra



### Son Pont, ¿salvado?

Ya habrán leído ustedes que el Ajuntament de Puigpunyent informó negativamente y por unanimidad —los Independents, en el poder, y el PSOE, en la oposición— el proyecto de convertir Son Pont en un campo de golf con urbanización sin camuflar. La decisión municipal se basó en un riguroso trabajo realizado por nuestra Universitat sobre impacto ambiental y recogía (aspecto, sin duda, importante) el sentir de una buena parte de la población puigpunyentina que, en la encuesta realizada, se manifestaba en un ochenta por ciento (80%) contraria al proyecto. Así que, en principio, los que estamos a favor de la conservación de aquel entorno natural privilegiado (que no es lo mismo que repudiar el turismo ni dar la espalda al progreso, ¡por los mil buditas esclerotizados!, «no es eso, señor presidente, no es eso», como dijo aquél), respiramos aliviados... Pero, ¿seguro que Son Pont está salvado? Tengo mis dudas. El informe negativo del Ajuntament no es vinculante, ¡uep, passarelli!, y no se me olvida (permitanme la personalización) que al frente de la Conselleria d'Obres Públiques hay un conseller-ingeniero que ha demostrado su debilidad natural (digámoslo de una manera convencional) por el asfalto, el portland y el hormigón, eso sí, basada en la curiosa teoría (que comparten los *batles* de Andratx, Valldemossa, Calvià y otros) de que «para conservar hay que destruir». Esto me provoca inquietud y temor, ¿a usted no?

Sin embargo, permitanme profundizar en el dilema: me gustaría saber cómo la Conselleria argumentaría la autorización de la urbanización *golfaire*, en caso de que hiciera «oídos sordos» al informe del Ajuntament, porque lo de «interés social» ya no vale. Más aún: cuando las elecciones municipales y autonómicas están a la vuelta de la esquina, ¿qué consideración les merece, a mis ilustres amigos del PP, la tan cacareada «autonomía municipal»? ¿Se la pasarían por montera? ¿Prevalecerían los intereses privados, el amiguismo económico y, en definitiva, el caciquismo político-social? Ahí les quiero ver... Son Pont puede resultar esclarecedor para la política conservadora.

Baleares

Opinión

### La lección de Puigpunyent

La negativa dada por unanimidad por el Ajuntament de Puigpunyent al proyecto del campo de golf de Son Pont supone una buena noticia y un punto de referencia a tener en cuenta a partir de ahora. La decisión del Ajuntament viene a demostrar que es posible adoptar posturas de este tipo y no caer siempre en las redes de los «encantos» que ofrecen los promotores de campos de golf e instalaciones similares.

Pero lo más significativo es que no ha sido sólo la clase política la que optado por decir «no» al campo de golf, sino que ha sido la mayoría del pueblo la que ha apoyado este rechazo, como demuestra la encuesta realizada entre los vecinos y los aplausos con que se recibió la resolución municipal.

Puigpunyent ha preferido mantener su identidad, conservar su entorno natural antes que plegarse a lo que venimos en llamar progreso, un progreso que a la larga muchas veces se vuelve contra nosotros (los pueblos mallorquines). Por contra, el pueblo de Puigpunyent ha optado por vivir en la sencillez antes que perder su máximo valor, su propio atractivo natural, que, como muy bien deducen sus responsables políticos y sus habitantes, supone un recurso rentable de cara al futuro. La decisión de este pueblo, que no cuenta con demasiados recursos económicos, pone en evidencia el argumento al que tanto se recurre por parte de la mayoría de municipios de que sin instalaciones como a las que ha renunciado Puigpunyent no podrían sobrevivir, y eso que quienes suelen hacer este tipo de afirmaciones son los alcaldes y concejales de urbanismo de municipios con recursos económicos mucho mayores, y los presupuestos cantan, que no este pequeño pueblo de la Serra. En definitiva, algo que nos tendría que hacer recapacitar cuando hablamos de ordenación del territorio y de alternativa turística. Tal vez resulte al final que lo que hoy tenemos por alternativa no termine siendo el camino hacia el hundimiento más profundo de nuestra tierra. ¡Bravo, Puigpunyent! Al menos, si os habéis equivocado, habéis tenido el valor de decidir por vosotros mismos antes que sucumbir a presiones no siempre sanas.

JAUME MARCH

## Nadal dels anys 30

Un horabaixa, a posta de sol, a l'entorn d'una foganya ben calenteta, ens reunírem per a recordar temps enrra, i parlàrem de les Festes de Nadal, en la dècada dels anys trenta, al nostre poble de Puigpunyent.

Formàrem la tertúlia un grup de puigpunyentins i puigpunyentines, joves en aquells temps que visquérem unes festes nadalenques ben distintes a les actuals. Davant una tauleta, amb unes galletes i un glopet de vi dolç, ens hi asseguérem Na Magdalena des Serralt, Na Magdalena Maura,

les germanes Teresa i Magdalena junament amb el qui subscriu En Pere Serral, a més a més d'altres amics que ens han aportat el seu punt de vista.

-«Jo no sé si em recordaré de res»

-«És igual. Ja veuràs que entre tots, sí, que en treurem moltes de coses»

I tantes com en sortiren! No tendrem espai per a transcriure-ho tot. Dues cintes magnetofòniques en són testimoni, per si qualcú ho volgués comprovar.

Començaré pel temps que ens prepara per a les festes. És l'estació de l'any aquesta de la tardor tan contrastada, tan verda, que ens deixa els arbres de fulla caduca, grocs, esquelètics i el sòl encatit de gespa verda que neix mesclada amb l'ocre de la fulla caiguda, que ha acabat la seva feina de donar-nosombra en un estiu que ja ha mort.

L'humitat i les noves pluges han anat creant un ambient nou, tot és un perfum nostàlgic. És temps de matances, esclata-sangs, tords, cegues i estornells. Olives, tafones, codonyes i arboces són aconeximents que en el nostre poble ens preparen per a Nadal.

-¿Com es preparaven les Festes?

-«A ca nostra, mon pare ens feia resar quaranta Ave-Maries, després del Rosari, durant el temps d'Advent».

-«El que teníem tots era una il·lusió molt forta, la més gran de l'any».

-«A totes les cases, a partir de la Festa de Sta. Catalina, es començava a preparar el torró, els pollastres i demés preparatius gastronòmics per a passar amb la major alegria, les festes més tradicionals i entranyables de tot l'any».

Sortiren a rotlo els noms dels Rectors d'aquella època: Mns. Toni Moragues, Gabriel Cabrer, Toni Garau Planas, Mateu Bauçà... No oblidem que tot es centrava amb motius religiosos.

L'acte central de totes les festes era la celebració del que s'anomena la funció de Matines, per l'Ofici monàstic que es resava abans de la Missa de mitja nit.

El personatge destacat fou sempre el nin que havia de cantar la Sibil·la. Cançó antiquíssima, prohibida i rescatada dels Autos Sacramentals de l'Edat Mitjana, quasi únicament conservada a Mallorca.

Recordàrem un bon conjunt de noms de nins cantors: En Tomeu des Forn, En Jaume de Ca's Garriguer, En Tomeu Placeta, el fill de Guàrdia Mas, En Josep de S'A-talaia, N'Antoni de Ca's Metge, En Josep Tòfol...



-«Jo record el meu germà vestit amb una túnica de colors (conta Na Magdalena Placeta), unes sandàlies fermades a les calces blanques fins a mitjanit cames, fetes per mi mateixa, duia un barret molt garrit i l'espasa a les mans».

-«També sortia un àngel que contava l'anunci als pastors i es convertia en el segon personatge de la nit».

Els càntics de Nadal (es Villancicos) corria a càrrec de dos cors, un d'homes que ho feien des del Cor i un altre de dones, molt nombrós, que cantaven des dels bancals, ja que estava prohibit en aquells temps els cors mixtes. «Jo vaig cantar-hi més de quinze anys», diu Na Magdalena del Serralt.

-«Era una funció molt hermosa. Duia temps de preparació intensa. Creava amistats i fins i tot matrimonis. Nit d'il·lusió i esperança».

-«Aquesta celebració es repetia també el dia de Cap d'Any, pels qui no havien pogut assistir-hi el dia de Nadal».

Després d'haver parlat fins aquí del ritual religiós, pas-sam al que feien a les cases, en família, al poble».

-«Doncs podem parlar dels menjars tradicionals de les festes nadalenques»

-«El que duia molta preparació era pastar les coques. No eren tan fines com les d'ara. La pasta era la mateixa que la del pa. Havia de fer veta. Les feien tovar dins les barques o dins un calaix del canterano durant bastant de temps». Eren de pasta de pa dolç i amb grans d'aniset».

-«Els torrons nostres eren senzills, de bessons d'ame-tia torrats, molts i pastats amb canyella i sucre. Omplien dues neules, i en algunes cases, també n'hi havia que ja provaven de fer torró de Xixona, dins un caixonet de fusta».

-«Tot el torró es feia a casa. Quasi no es podia comprar res. Vivíem molt pobrament. A unes poques cases



es permetien adquirir un tros de torró fort».

-«Això sí. A la majoria de cases puigpunyentines mai hi faltava el també d'ametla, que tan dur era que feia perillar les dents i els queixals».

Els menjars més freqüents eren sopa amb pilotes o arròs sec, escaldums de pollastre o d'indi, ben regat d'un bon vi o melvasia, i les postres d'aquests dies eren extraordinàries: coca, torró, neules torrades, bessons d'ametles també torrats, nous, magranes, meló i tot tipus de fruita que es pogués conservar fins a aquest temps.

Cal destacar que a alguna família es conserven tradicions molt singulars. A ca nostra, en lloc d'escaldums feim la «cassola dolça», condimentada amb moniatos, diverses classes de carn, sucre, pinyons.

-És curiós (com també feia notar En Nofre) que la seva mare, Madò Bel, per aquestes festes preparava la llei d'ametla, costum del Pla de Mallorca, introduïda pels Frares Mínims a Sta. Maria del Camí.

També comentava Na Magdalena del Serralt que recorda que son pare arreplegava les cabres que pasturaven pel Revellar de Son Puig, que a les hores era seu, i les munyien per a preparar un plat especial de llet de cabra».

-«Altres plats de postres bastant generalitzats eren la greixonera de coca amb llet, que tenia dos ingredients principals: les dolces (biscuit) i llet ben espessa, molt de sucre, canyella i bon profit».

-Un amic jove volgué afegir que recorda de la seva

padrina que feia també aquests dies un plat molt especial i sustancios que creu que anomenaven «salsa eivissenca» i que un dia ens dirà de quins ingredients estava compost, (carns, ametles, sucre...)

-«En acabar el dinar familiar celebrat a casa dels padrins, es resava un Pare-Nostre pels avantpassats. En aquests dies, el centre de reunió era a l'entorn de la figura patriarcal dels avis. Per a ells era el gran dia familiar, per als més joves era el tribut de veneració vers els seus majors.

¿I com es celebraven popularment les Festes de Nadal, Cap d'Any i Els Reis?

-«El costum era que els grups de teatre preparassin les seves obres, tant ell parroquial com l'altre grup independent. També hi havia a les hores tres sales de cinema que oferien les primitives pel·lícules de cinema mut, i que per aquestes dates programaven el millor que sabien.

Però el que específicament es referia a Nadal, ressenyaren els jocs de cartes (set i mig i truc) tant entre famílies com als «cafès». N'hi havia que aquests dies es passaven de la retxa. «El meu home —diu una contertúlia— hi va fer dos anys, la nit, i l'hi vaig advertir que si ho tornava fer, jo també me n'aniria. I li va servir de lliçó.

També destacaren com a consuetudinari la representació dels Pastorells que coincidiren en recordar especialment la representació feta a s'Hort d'Avall i com a acte culminant de totes les festes l'escenificació popular dels Reis, obra teatral molt acrisolada dins el poble mallorquí. Solien fer-ho al Planet.

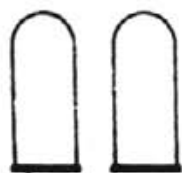
Cal fet ressenya altre tant, d'un Betlem monumental que instal·laven les Monges al seu Convent. Tenia figures en moviment, serradors, rentadores i Na Juaneta que sortia a passar bassina. No hi havia família que no visitàs aquest Betlem i dugués el seu present a les Monges.

I per acabar, dir a la nostra joventut que les «Innocentades» que avui segueixen fent-se, no són altra cosa que la continuació de les que nosaltres els majors ja fèrem i que esperam que segueixin per molts d'anys.

Bones Festes a tots de part de tots els padrins del poble.

Pere Barceló

## CAFETERIA - RESTAURANT



# ES PONT

C/. Sa Travessia, 2 - Tel. 61 40 31  
PUIGPUNYENT



## EUNA ELECTRONICA G. Pujals

T.V. COLOR \* VIDEOS \* ELECTRODOMESTICOS

Servicio Asistencia Técnica

Camino Vecinal Son Rapinya, 83  
Teléfono 2313 09

SON RAPINYA  
Palma



## Noticies Breus...

### \*Segon Comunicat de la Coordinadora

La coordinadora anti-camp de golf ja ha tret al carrer el seu comunicat. Al mateix, es tracta la visita que feren alguns dels seus membres al President del Parlament Balear; l'aferrada de cartells que feren als nostres carrers; una referència a les 300 firmes que ja s'han recollides; una informació del moviment econòmic de la coordinadora; la sèrie de contactes que se tenen amb altres coordinadores i organitzacions de l'Illa que lluiten per la mateixa causa; i potser el més important, l'ASSAMBLEA INFORMATIVA que es farà pel poble Divendres dia 21 a les 21'30 h. al Saló Parroquial.



### Bar Parroquial

ESPECIALIDAD EN PLATOS COMBINADOS  
Y TAPAS VARIADAS

Plaza Pio XII  
Tel. 614187

GALILEA

### \*Nou representant de la Revista al Patronat

Aquest mes la Revista Galatzó ha presentat davant el Patronat Municipal de Cultura el seu nou representant. En Pere Barceló ha suplit a n'en Joan Martorell que per culpa dels estudis ha tingut que deixar de banda aquesta representació.

### METEOROLOGIA

Aquest passat mes de Novembre ha estat un mes en que la pluja i el fred han estat els grans protagonistes.  
NOVEMBRE:

Dia 7.....	0'5 litres
Dia 8.....	73 litres
Dia 9.....	23 litres
Dia 10.....	16 litres
Dia 21.....	5 litres
Dia 22.....	4 litres
Dia 24.....	10 litres
Dia 26.....	0'5 litres
Dia 28.....	31 litres

En total ploqueren 163 litres i les temperatures, sobretot el vespre, foren molt baixes no superant quasi mai els 10 graus.



Tallers

**J.B. JAUME**

XAPA I PINTURA

C/. General Riera, 138 - Tel. 20 66 17 - PALMA



**MARGEDOR**

feines de pedra

(marges, forros de casa,  
enllosats...)

tf.- 61 41 14

c/ es trast n:1

miquel betti moragues





**\*Reunió anual de les delegacions del GOB de la Part Forana**

El Dissabte dia 24 de Novembre el nostre poble fou l'escenari elegit per a la reunió que cada any fan les delegacions del GOB a la Part Forana. A la mateixa hi participaren la quasi totalitat de les quinze delegacions que

existeixen actualment i es tractaren, entre altres coses, qüestions com el de l'ampliació de la Junta Directiva o el de la recerca d'una major descentralització administrativa de l'entitat. També s'estudià la modificació d'alguns punts dels Estatuts i el programa d'actuacions pel proper any.

**SUPERMERCAT**

**GALATZÓ**

**CARNICERIA, CHARCUTERIA  
i MERCERIA**

**Tel. 61 43 15 - SERVICI A DÒMIL**

**Eléctrica  
GENOVART**

*Instalaciones y Reparaciones  
Eléctricas*

*Jabier Genovart*

C/. Serral, 9  
Tel. 61 43 98

07194 Puigpunyent

**Ses  
Cotxeries**

C/. MAJOR, 4 Tel. 614102

**FRUTAS • VERDURAS  
CARNICERIA • CHARCUTERIA  
CONGELADOS • CONSERVAS  
VINOS • LICORES  
FERRETERIA • DROGUERIA**

**Puigpunyent**

## «Diada de germanor»



*Mentre uns feien tertúlia esperant, els cuiners no perdien calada.*



*Sa REVISTA GALATZO tampoc volgue deixar de participar a sa festa.*



*Tots aquests i d'altres que vengueren més tard, s'abonaren a sa comunitària.*



*Al llarg de sa festa quedà constància del caràcter reiteratiu de sa pancarta de sa coordinadora anti-camp de golf.*

Així encapsalava es Patronat Municipal de Cultura sa seva convidada al poble al II Concurs de paelles. Un parell de dies abans, ja se podia sentir el run-run a tot arreu...

-I dia 6 què no hi ha ses paelles?

-Sí. Què no n'has de fer cap tú?

-Es clar que sí, de ca nostra hi anirem tots.

-Jo no en faré cap, però aniré a menjar sa que fa s'organització per sa gent que no concursa.

-No i n'hi ha que carreguen fort a sa botiga. Compren del millor que troben, i crec que sa rivalitat serà ben forta.

-Jo no hi vaig per guanyar.

-No, ni jo tampoc, però... si cau qualche cosa millor que millor.

Conversacions com aquesta era ses que hi havia per ses botigues.

Arribà dia 6 i tots els concursants amb sanalla, paelle-  
ra i fogó al coll, anaven comparaguent al Poliesportiu  
per preparar un bon foc i treure es davantal. Afortunada-  
ment, bon sol i no molt de fred acompanyà en tot mo-  
ment sa festa.

En total se presentaren NOU PAELLES, totes elles  
acompanyades de molta bulla al seu voltant. El jurat po-  
pular elegit per s'ocasió estigué format per Antoni  
Garau, na Teresa Martorell, na Collete, i na Catalina  
Martorell.

Es tercer premi fou per sa família Barceló Barceló, es  
segon pel nostre metge Pere Antoni Garau, i es primer  
d'aquest II Concurs de paelles per en Jaume Sampol i  
en Joan Arbós.

Però més important que guanyar, es que se va acon-  
seguir el que se pretenia: «QUE FOS UN DIA DE GER-  
MANOR».

## Futbol

Com ja apuntàvem al darrer número, el nivell de joc del nostre equip de futbol ha millorat molt encara que segueixen sense acompanyar els bons resultats.

En el partit jugat davant el Pla de Na Tesa al nostre camp se va jugar un bon partit, fins el punt d'anar davant al marcador per dos gols a zero, malgrat que al final dos fallos del porter propiciaren un empat que els visitants pel seu joc no meresqueren. En aquest partit en Xisco Morey va ser expulsat a falta de vint minuts per a l'acabament del partit per una entrada a un contrari..

Amb la visita a Valldemossa a punt va estar el nostre equip de treure qualche positiu ja que el Puigpunyent va jugar bastant millor que els locals. Emperò, la (alta de davanters que marquin gols quan les ocasions se presenten va ser un greu inconvenient pel nostre equip, el qual veure com una de les poques coasions de gol que va tenir el Valldemossa la va aprofitar per fer el que seria únic gol del partit. Novament amb la visita a Algaida se va perdre per un contundent resultat, sense deixar de banda que en algunes fases dels noranta minuts se va controlar el partit.

Amb la visita al nostre Poliesportiu de l'equip de Santa Maria se va produir la segona victòria del Puigpunyent en el que duim de Lliga. Va ser un partit que va començar en clares ocasions de gol per part dels visitants que no saberen aprofitar. Pel contrari, el nostre equip en un contraatac va marcar el gol amb el que va finalitzar la primera part. A la segona part i després d'uns minuts d'igualtat fou el Puigpunyent qui ens uns moments d'inspi-

ració ofensiva va donar per decidit el partit amb dos nous gols. Sense oblidar que el Puigpunyent va acabar el partit amb dos jugadors expulsats, com varen ser en Nany i en Miquel Ramon.

### RESULTATS

Puigpunyent 2 - Pla de Na Tesa 2 (gols: Xisco).

Valldemossa 1 - Puigpunyent 0.

Algaida 3 - Puigpunyent 1 (Gol: Andrés).

Puigpunyent 3 - Santa Maria 0 (Gols: Andrés (2) y Nany).

### FUTBOL-SALA

El passat dia 27 d'Octubre tingué lloc l'inici de la lliga de l'equip de futbol-sala de Puigpunyent a la categoria «Benjami». L'edat d'aquests nins està entre els set i els nou anys.

En el moment de redactar aquesta crònica s'havien jugat un total de sis partits, tots ells amb resultats adversos pel nostre equip. Pegant una ullada en aquests resultats veim qualche derrota bastant abultada i altres en el que el tanteig ha estat més igualat. No hem d'oblidar que la idea bàsica de fer un equip amb aquests nins és la de la seva formació física i el de l'inici en aquest esport del futbol-sala, per la qual cosa els resultats són lo de menys, però si se guanya sempre molt més millor. Així i tot, és d'esperar que a mesura que avança el campionat l'equip millori, tant en tècnica, com individualment, com en el joc de conjunt, i d'aquesta manera arribin prest algunes victòries que a bona hora se la mereixen aquests nins al igual que el seu monitor Biel Flaquer.

L'equip de futbol-sala el formen els següents nins: Vicenç Nigorra, Biel Flaquer, Hernesto Mercadal, Miquel Angel Martínez, Marcos Nigorra, Joan Miquel Bosch, Pep Ramon Díaz, Xavier Picó, i en Sebastià Martorell.

### RESULTATS

San Buenaventura 2 - Puigpunyent 0.

Puigpunyent 0 - Montesión 14.

Marratxí 7 - Puigpunyent 1 (Gol: Flaquer).

Puigpunyent 0 - Bellavista 4.

Santa Antoni Abad 7 - Puigpunyent 2 (Gols: Martínez i Bosch).

Platges Arenal 3 - Puigpunyent 2 (Gols: Bosch i Flaquer).

## BAR - RESTAURANT PLA DE SA SINIA

Servei de:

*NOCES - COMUNIONS  
FESTES - CUINA TIPICA*

Carretera de Puigpunyent, Km. 14 - Teléfono 61 40 57



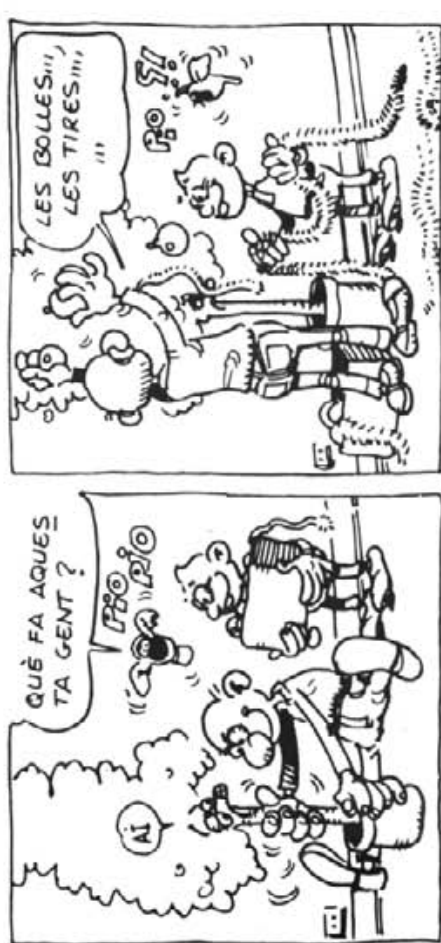
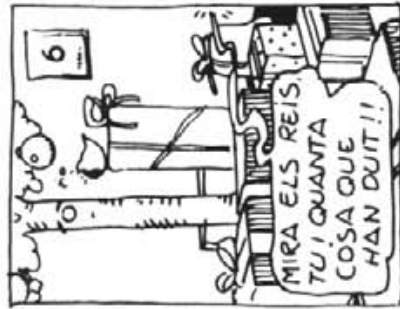
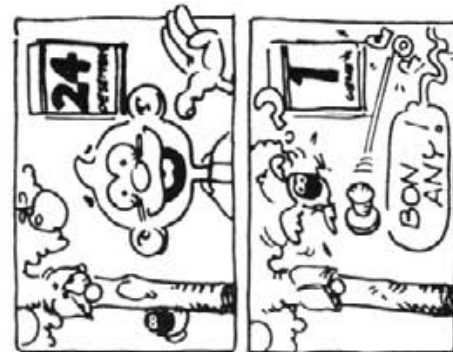
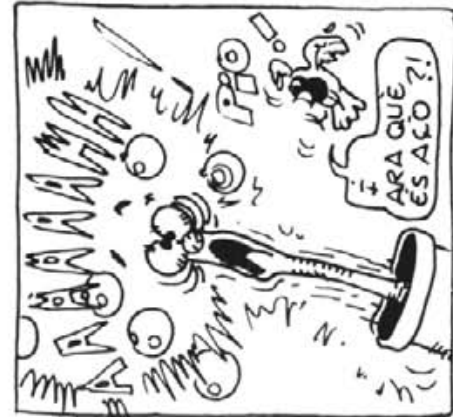
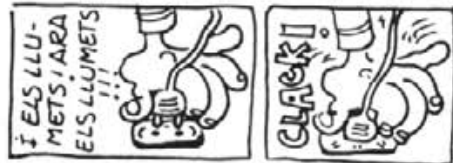
taller de rotulació

- decoración
- murales
- furgonetas
- pancartas
- vallas
- fachadas
- serigrafia

ROTULOS POR  
ORDENADOR

**Fábrica, 21 Telfs. 28 03 03 - Palma**





TU POTS  
FER QUE  
LA  
HISTORIA  
SIGUI  
DIFERENT